

Бо қарори Шӯрои нозирони
ҶСП «Спитамен Бонк»

№ 185

аз «04» 10 2025с.

“тасдиқ шудааст”

Бо қарори Раёсати
ҶСП «Спитамен Бонк»

№ 64

аз «03» 08 2025с.

“мувофиқа шудааст”

**Сиёсати муқовимат ба қонунигардони даромадҳои бо роҳи
ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм**

Мундарица:

1. Муқарароти умумӣ	4
2. Муқаддима	4
3. Мафҳуми қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузории терроризм	4
4. Муқовимат ба қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузории терроризм	6
5. МКД/МТ ва асосҳои меъёрию ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	7
6. Масъулият ва уҳдадорӣҳои роҳбарияти олии	8
7. Масъулият ва уҳдадорӣҳои сардори Хадамоти комплаенс	9
8. Уҳдадорӣҳои Хадамоти комплаенс	10
9. Сиёсат ва тартибот	10
10. Муайяннамоии хавф	11
11. Низоми назорати мизочон	14
12. Шахсони мансабдори оммавӣ ва андозагирии хавф	15
13. Муносибатҳои муросилотӣ	15
14. Нишондиҳандаҳои амалиётҳои шубҳанок	16
15. Таъмини бехатарии кормандон	17
16. Маҳсулотҳои нав ва таҷрибаи назоратӣ	17
17. Сиёсати дохилӣ, Тартибот ва низоми назоратӣ	18
18. Тартиби ниғаждорӣи маълумот	19
19. Омӯзиши кормандон	19
20. Муқовимат ба коррупсия	20
21. Муқарароти хотимаӣ	20

Мафҳумҳои кутоҳкарда шуда

ҚД/МТ	Қонунигардонии Даромадҳо / Маблағгузории Терроризм
МҚД/МТ	Муқовимат ба Қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва Маблағгузории терроризм
МҚД/МТ/МПСҚО	Муқовимат ба Қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва Маблағгузории терроризм ва маблағгузории паҳнкунии силоҳи қатли ом
ФАТФ	Гуруҳи байналмилалӣ чораҳои муқовимат ба қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузории терроризм ва маблағгузории паҳнкунии силоҳи қатли ом
ДММ	Департаменти мониторинги молиявӣ
Бонк	ҶСП “Спитамен Бонк”
БМТ	Бонки миллии Тоҷикистон
ШМО	Шахсони мансабдори оммавӣ
ҶТ	Ҷумҳурии Тоҷикистон
СММ	Созмони Миллалӣ Муттаҳид
ИА	Иттиҳоди Аврупо

1. Муқарароти умумӣ

Сиёсати мазкур дар мувофиқа бо Қонуни ҚТ дар бораи “Муқовимат ба қонунигардонии (расмиқунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузориҳои терроризм ва маблағгузориҳои паҳнкунии силоҳи қатли ом”, Қонуни ҚТ дар бораи “Мубориза бар зидди терроризм” ва “Феҳрасти аломатҳои аҳд ва амалиёти шубҳанок” таҳия шудааст.

Сиёсати мазкур низоми МҚД/МТ ва муайяннамоии муштариҳо дар бар гирифта, бо тартиби методологияи муайяннамоӣ, назорат ва мониторинги амалиётҳои ба МҚД/МТ вобаста буда, низоми назоратиҳо ба роҳ мемонад.

Сиёсати мазкур мақсадҳои назорати қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастовардари доро буда, инчунин назорати иҷроиши самараноки ин талаботҳоро бароҳ мемонад.

2. Муқаддима

Сиёсати мазкур дар асоси қонуни ҚТ “Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон”, қонун дар бораи МҚД/МТ/МПСҚО ва дигар қонун ва низомномаҳои бонкӣ таҳия шуда, талаботҳои зеринро дар бар мегирад:

- Мувофиқа бо талаботҳо ва муқарароти соҳаи бонкӣ;
- Муҳофизати Бонк ҷиҳати истифода бо мақсади шустушуи маблағ ва истифода аз ҷониби шахсони ба терроризм алоқаманд;
- Муҳофизати беҳатарӣ ва ягонагии низоми молиявӣ.

Сиёсати мазкур дар сатҳи дохилӣ нишондиҳандаи мақсадҳои Бонк ҷиҳати муайяннамоӣ, санҷиш, андозагирӣ, назорати шустушуи маблағ ва маблағгузориҳои терроризм мебошад. Сиёсат ҳадафи таъмини мавҷудияти низоми мувофиқ, ҷиҳати мубориза ба қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузориҳои терроризмро дорост.

3. Мафҳуми қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузориҳои терроризм

3.1. Қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда:

Қонунигардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда чараёнест, ки тавассути он ҷинояткорон кушиш менамоянд, ки пайдоиши даромадҳои бороҳи ҷиноят бадастовардари пинҳон намуда, баъд аз

анҷоми якчанд амалиёт маблағҳо ва манбаи пайдоиши маблағҳоро ҳамчун маблағҳои қонунӣ муарифӣ намоянд. Мувофиқи ФАТФ, шустушуи маблағ ин раванди қонунӣ нишон додани маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда мебошад. Ин раванд тавассути пинҳон намудани сарчашмаи асосии пайдоиши маблағҳо, табдили маблағи нақд ба дигар намуди дорой аз ҷумла, коғазҳои қимматнок ва ё интиқол аз як муассисаи молиявӣ ба дигар муассисаи молиявӣ.

Дар маҷмӯъ қонунгардонии маблағҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда аз 3 марҳила иборат мебошад:

Ҷойгиркунӣ: Вориднамоии маблағҳо ва ё дигар доройҳои ғайриқонунӣ бадастоварда ба муассисаҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ.

Ҷобачокунӣ: Ҷудонамоии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда аз манбаи аслии пайдоиши онҳо тариқи амалиётҳои мураккаби молиявӣ. Ин ҷудонамоя бо мақсади монетагӣ дар рафти санҷиши аудит, пинҳоннамоии манбаи пайдоиши маблағ ва таъмини махфият анҷом дода мешавад.

Якҷоякунӣ: Ворид намудани даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадаст омада ба низоми молиявӣ бори дигар ҳамчун маблағҳои қонунӣ

Ин марҳилаҳо доимӣ набуда, шустушуи маблағ дар ташкилотҳои молиявӣ метавонанд дар дилхоҳ марҳила ба вуҷуд оянд.

3.2. Маблағгузори терроризм

Маблағгузори терроризм ин маблағгузори амалиётҳои террористӣ, ташкилотҳои террористӣ ва террористон мебошад. Мафҳуми террорист ба ҳама шахсони воқеӣ, ки амалиёти террористӣ анҷом медиҳанд ва ё кушиши анҷоми амалиёти террористиро меkunанд, мустақим ва ғайримустақим, ғайриқонунӣ ва мақсаднок дар амалиётҳои террористӣ иштирок меkunад, дигаронро ба содир намудани амалиётҳои террористӣ ташвиқ ва роҳнамоя менамояд, барои содир намудани амалиётҳои террористӣ аз ҷониби гуруҳи одамон мусоидат менамояд, дахл дорад.

4. Муқовимат ба қонунгардонии маблағҳои бо роҳи ҷиҳоди бадастоварда ва маблағгузории терроризм

Бонк вазифадор аст, ки барномаи самараноки муайяннамоии шахсияти муштариро, ки бо талаботҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин талаботҳо ва стандартҳои байналмилалӣ ҷиҳати пешгирии шустушуи маблағ ва маблағгузории терроризм таҳия шудаанд, ба роҳ монад.

Бонк бояд шахсияти воқеии муштарии худро муайян намояд, амалиётҳои шубҳанокро ошкор намуда, оиди ин гуна амалиётҳо ба мақоми кашшофии кишвар (ДММ) маълумот ирсол намояд. Бонк бояд барномаи муайяннамоии шахсияти муштариро ҷорӣ намуда, талаботи ҳадди ақали муайяннамоиро ҷорӣ намояд. Барномаи муайяннамоии шахсияти муштарӣ бояд ҷиҳати баҳодии хавфи ба ҚД/МТ вобаста буда, назорат ва мониторинги амалиётҳои мизочон кумаккунанда бошад.

4.1. Чораҳои зарурӣ оиди МҚД/МТ

а) Муайяннамоӣ

1. Мониторинги амалиётҳои ғайриқолабӣ;
2. Муайяннамоии амалиётҳои/мизочони шубҳанок;
3. Ҳисобот оиди амалиётҳои шубҳанок ба ДММ;
4. Санҷиши мизочон дар вақти кушодани суратҳисоб ва анҷоми амалиёт аз руи руйхатҳои таҳримӣ ба монанди руйхати СММ, Иёлооти Муттаҳидаи Амрико, Бритониёи Кабир, ИА ва руйхати дохилӣ (ДММ).

б) Натиҷагирӣ

1. Анҷоми муайяннамоии муштарӣ дар рафти кушодани суратҳисоб, инчунин дар рафти навнамоии маълумоти мизочони мавҷуда;
2. Дарки мақсадҳои сиёсати муайяннамоии муштарӣ;
3. Иҷрои талаботҳои БМТ ва стандартҳои байналмилалӣ ҷиҳати назорати низоми МҚД/МТ;
4. Дастур оиди кушодани суратҳисоб;
5. Таъини шахси масъул оиди мувофиқа;
6. Давра ба давра наवсозии маълумоти мизочон;
7. Назорати мунтазами амалиётҳо;
8. Манъи анҷоми амалиётҳои аз назари Бонк бо мақсади амалиётҳои ғайриқонунӣ анҷомшаванда.

с) Иҷро

Назорати шустушуи маблағ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби ДММ-и назди БМТ дар якҷоягӣ бо дигар ниҳодҳои дахлдори давлатӣ анҷом дода мешавад.

5. МҚД/МТ ва асосҳои меъёрию ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мавҷудияти заминаи қонунӣ ва маъёрҳои мубориза ба ҚД/МТ ҷиҳати мубориза ба ҚД/МТ ниҳоят муҳим мебошад. ФАТФ пешниҳод менамояд, ки давлатҳо ҚД/МТ-ро бо ба таври васеъ бо нишон додани ҷинойтҳои предикатӣ ғайриқонунӣ гардонад.

Қонунгузориҳои ҚТ дар самти МҚД/МТ/МПСКҚО имкон медиҳад, ки субъектҳои ҳисоботдиҳанда, доираи назоратии худро дар самти МҚД/МТ бо таҳияи сиёсат ва тартибот дар ин самт пурзур намоянд.

БМТ мақоми ваколатдор дар низоми молиявии кишвар буда, дар доираи қонун дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон фаъолият менамояд.

Вазифаҳои асосии Бонки миллии Тоҷикистон аз инҳо иборатанд:

- Сиёсати пулию қарзии ҷумҳуриро таҳия, қабул ва амалӣ менамояд;
- Сиёсати асъории ҷумҳуриро таҳия, қабул ва татбиқ менамояд;
- Захираҳои расмии ҚТ-ро нигоҳ дошта, идора меамояд;
- Пули расмии Тоҷикистонро наشر менамояд;
- Ҳамчун мақоми назоратӣ дар ҷумҳурий фаъолият менамояд.
- Иҷозатномаи фаъолиятро ба ташкилотҳои қарзӣ, бонкҳо, операторҳои низоми пардохт, провайдерҳои хизматрасонии коғазҳои қиматнок ва операторҳои низоми интиқоли маблағҳо медиҳад;
- Таҳия ва пешбурди низоми солими молиявӣ бо таъмини бехатарии низоми пардохтии коғазҳои қиматноки аз ҷониби ҷумҳурий ва БМТ бароварда шуда.

Мақсади асосии сиёсати мазкур аз он иборат аст, ки филиалҳо ва намояндагиҳои Бонк мақсаднок ва ғайримақсаднок, мустақим ва ғайримустақим аз тарафи ҷинойткорон бо мақсадҳои ҚД/МТ истифода нашаванд. Сиёсат мақсади иҷрои ҳадафҳои зеринро дорост:

1. Манъи ҷинойткорон аз истифодаи Бонк ва филиалҳои он бо мақсади ҚД/МТ;

2. Омӯзиши филиалҳо ҷиҳати дарки бештари мизочон ва амалиётҳои онҳо, ки ба назорати оқилонаи хавф мусоидат менамояд;
3. Таъмини муайяннамоӣ, ошкоркунӣ ва пешниҳоди маълумот оиди аҳд ва амалиётҳои шубҳанок мувофиқи қонунгузорӣ;
4. Таъмини риояи талаботҳои қонунгузорӣ;
5. Омӯзиши кормандон дар самти МКД/МТ ва тартиби “Мизочи худро шинос”;
6. Ҳифзи нуфузу эътибори Бонк ва пешгирии имкони ҷарима аз тарафи мақоми салоҳиятдор ҷиҳати номувофиқа бо қонунгузориҳои ҷумҳурӣ;
7. Ошкор ва пешгирии шустушуи маблағ, ҷиноятҳои предикатӣ ва маблағгузориҳои терроризм;
8. Ҳифзи нуфузи Бонк бо пешгирии амалиётҳо ва маблағҳои ғайриқонунӣ;
9. Таъмини мониторинги самаранок ва тадбири чораҳои қатъӣ оиди ҚД/МТ.

Сиёсати мазкур дар ҳамаи филиалҳои Бонк татбиқ гардида, дар яққоягӣ бо тартиботи дахлдор амалий мегардад.

6. Масъулият ва уҳдадорӣҳои роҳбарияти олии

Роҳбарияти Бонк ҷиҳати иҷрои талаботҳои мувофиқа бо қонунҳо, талаботҳо, дастурҳо ва стандартҳои этикӣ масъул мебошад. Дар рафти муносибатҳои бурунмарзӣ, роҳбарияти Бонк барои иҷрои қонунгузорӣ вобаста ба давлатҳое, ки бо онҳо амалиёт гузаронида мешавад масъул мебошад. Роҳбарияти олии Бонк барои иҷрои талаботҳои сиёсати МКД/МТ/МПСҚО ва тартиботи ба он вобаста масъул мебошад. Роҳбарияти олии Бонк инчунин барои мутобиқати равандҳо, сиёсатҳо ва расмиёт, ки муҳити назоратиро ҷиҳати идоракунии хавфҳои МКД/МТ/МПСҚО фароҳам меорад, масъул мебошад.

Роҳбарияти Бонк ҷиҳати таҳияи сиёсати МКД/МТ ва мувофиқа, ки принципҳои асосиро дар бар мегирад уҳдадор буда, онро барои тасдиқ ба Шӯрои нозирони Бонк пешниҳод намуда, самтҳои асосии назорати хавфҳои ба МКД/МТ вобаста бударо дар ҳамаи сатҳҳои Бонк нишон медиҳад.

Хадамоти комплаенс бояд оиди мувофиқа бо қонунгузорӣ, тартибот ва навғониҳои самти комплаенс ба Роҳбарияти Бонк ва Шӯрои нозирони Бонк маслиҳат пешниҳод намояд. Инчунин, Хадамоти комплаенс вазифадор аст ба кормандон оиди масъалаҳои ба комплаенс вобаста аз қабيلي иҷроии тарзи дурусти бархурд бо низоми комплаенс дар Бонк, омӯзиш гузаронад.

Ҷиҳати самаранок будан, Хадамоти комплаенс бояд дорои салоҳиятҳои кофӣ ба монанди дастрасии доимӣ ба Роҳбарият ва Шӯрои нозирони Бонк, мустақилият ва мақом, бошад. Роҳбарияти Бонк набояд мустақилияти Хадамоти комплаенсро ҳалалдор намояд.

7. Масъулият ва уҳдадорӣҳои сардори Хадамоти комплаенс

Сардори Хадамоти комплаенс аз тарафи Шӯрои нозирон таъин карда мешавад.

Сардори Хадамоти комплаенс дар назди Шӯрои нозирон ҳисоботдиҳанда буда, барои таъмини самаранокӣ низоми МҚД/МТ, Сиёсати комплаенс ва дигар тартиботи ба комплаенс вобаста буда масъул мебошад. Инчунин, сардори Хадамоти комплаенс тарзи бархурди кормандони Хадамотро бо муайяннамоӣ ва назорати хавфҳои ба МҚД/МТ вобаста буда назорат намуда, ҷиҳати самаранокӣ онҳо чораандешӣ менамояд.

Сардори Хадамоти комплаенс оиди риояи низоми комплаенс, МҚД/МТ, инчунин ҳатарҳои ба МҚД/МТ вобаста буда, ки Бонкро таҳдид мекунанд ва натиҷаи чораҳои андешида шуда дар ин самт, ба Шӯрои нозирон маълумот ва маслиҳат медиҳад.

Сардори Хадамоти комплаенс барои тартиб ва таҳияи сиёсат ва тартиботи МҚД/МТ/МПСҚО, таҳияи тартиби назорат аз болои онҳо ва назорати иҷроии онҳо дар Бонк масъул мебошад.

Сардори Хадамоти комплаенс барои таъмини муносибатҳои корӣ бо мақоми ваколатдор дар ҷумҳурӣ ва изҳори маслиҳат ба Бонк оиди муносибатҳо бо мақоми ваколатдор дар самти МҚД/МТ/МПСҚО масъул мебошад.

Сардори Хадамоти комплаенс дар маҷлисҳо байни мақоми ваколатдор ва Бонк иштирок менамояд.

8. Уҳдадориҳои Хадамоти комплаенс

Хадамоти комплаенс дар якҷоягӣ бо дигар зерсохторҳои Бонк аз қабيلي Хадамоти аудити дохилӣ ва Идораи ҳуқуқ ҷиҳати ба роҳ мондани низоми комплаенс бо ҳадафҳои тиҷоратии Бонк кушиш менамояд. Ин тарзи бархурд барои таъмини мустақилият ва баҳодиҳии объективи масъалаҳои ба комплаенс вобаста буда кумак мекунад. Кормандони Хадамоти комплаенс бо сардори Хадамоти комплаенс робитаи ҳисоботдиҳӣ дошта, барои татбиқи талаботҳои комплаенс дар Бонк масъул мебошанд.

Уҳдадориҳои Хадамоти комплаенс тариқи низомнома ва талаботҳои танзимкунанда ба зерсохторҳои Бонк шиносонида мешавад. Хадамоти комплаенс тартиб оиди назорати МКД/МТ ва иҷроиши онҳоро таҳия намуда, ба кормандон оиди бозёфтҳо дар ин самт маслиҳат ва дастур медиҳад.

Хадамоти комплаенс инчунин барои таҳия ва нигоҳдории низоми комплаенс, пешниҳоди ҳисоботҳо, шиносонидани комплаенс ба дигар зерсохторҳои Бонк, назорат ва иҷрои низоми МКД/МТ/МПСҚО, дастур ва маслиҳатҳо оиди бозёфтҳои ба МКД/МТ/МПСҚО вобаста буда масъул мебошад.

Хадамоти комплаенс камбудии низоми комплаенсро бо кумаки Хадамоти аудити дохилӣ ва аудити беруна ҳамчун механизмҳои маслиҳатӣ муайян менамояд. Натиҷаи бозёфтҳои аудиторон ба сардори Хадамоти комплаенс ирсол мегардад. Ин натиҷа ҳамаи бозёфтҳои аудиторонро дарбар гирифта, ба пешгирии сабабҳои пайдоиши камбудии дар Бонк кумак мерасонад. Хадамоти комплаенс натиҷаи бозёфтҳоро санҷиш намуда, оиди онҳо ба Шӯрои нозирон иттилоот медиҳад.

Дар рафти иҷрои вазифаҳои худ, Хадамоти комплаенс ҳаққи дастрасӣ ба ҳама намуди маълумотҳои дастрасшуда оиди мизоҷ ва бенефитсиарро дорад.

9. Сиёсат ва тартибот

Дар Бонк сиёсат, расмиёт ва система назоратии қабули мизоҷон бояд мавҷуд бошад ва он тартиби рад шудани муштарио возеҳ шарҳ диҳад.

Сиёсати мазкур мақсади баррасии масъалаҳои зеринро дорост:

1. Баррасии хавфҳои муштарӣ, хавфи маҳсулот, хавфи амалиёт, хавфи ҷуғрофӣ ва хавфҳои ба хати интиқол вобаста буда;
2. Муайяннамоӣ ва тасдиқи шахсияти муштарӣ, инчунин муайяннамоии молик/бенефитсиар ва шахсони мансабдори оммавӣ;
3. Чораҳои татбиқи санҷиши муштарӣ;
4. Нигоҳдошти маълумотҳои дар рафти анҷоми муайяннамоии муштарӣ ва анҷоми амалиётҳо ба даст оварда шуда;
5. Ирсолӣ маълумот ба мақоми ваколатдор оиди амалиётҳои ҳатман назоратшаванда;
6. Ирсолӣ маълумот ба мақоми ваколатдор оиди амалиётҳои шубҳанок;
7. Гузаронидани санҷишҳо оиди мукаммалии сиёсати дохилӣ, тартибот, ва низомҳои (система) назоратӣ;
8. Таъини шахси масъул вобаста ба МКД/МТ/МПСҚО аз ҷониби Шӯрои нозирон ҷиҳати таъмини низоми мувофиқа дар Бонк;
9. Таъмини стандартҳои баланд ҳангоми қабули кормандон аз ҷумла талаботҳои гуногун ба кормандони сатҳи роҳбарикунанда ва кормандоне, ки дар самти ҚД/МТ фаъолият менамоянд;
10. Таъсиси барномаҳои омӯзишӣ ба кормандон, инчунин ташкили тренингҳои доимӣ ба кормандони нав ва мавҷуда;
11. Дигар тартиботи аз ҷониби БМТ муқаррар гардида.

Бонк ягонагии тамоми сиёсатҳои дохилӣ, талабот ва низомҳои назорати дохилро бо бархурд бо хавфҳои ҷойдошта мувофиқ намуда, тасдиқи онҳоро аз ҷониби Шӯрои нозирон таъмин менамояд. Риояи талаботҳои сиёсат ва тартибот аз ҷониби ҳамаи зерсохторҳои Бонк ва филиалҳои он ҳатмӣ мебошад.

10. Муайяннамоии хавф

Бонк хавфҳои низоми ҚД/МТ-ро бо дарназардошти маҳсулотҳо ва технологияҳои нав таҳлил ва баррасӣ менамояд. Баррасӣ ва таҳлили хавфҳо инчунин ҳама маълумотҳои дар ин раванд ба даст омада дар шакли хаттӣ сабт шуда, барои санҷиш аз ҷониби БМТ ва аудиторон нигоҳ дошта мешавад.

Бонк баррасии хавфҳоро бо мақсади намоиши тарзи санҷиши хавфҳо ва мақсадҳои он нигоҳ дошта, барои санҷиш аз ҷониби БМТ омода менамояд.

10.1. Баррасии хавфҳои ба ҚД/МТ вобаста буда

Хавф ҳамчун маҷмуи осебпазириҳо, ки ҳангоми рух додани ҳодисаҳои ғайричашидодост ба амал меоянд ва бо худ таъсири манфӣ ба бор меоранд, маънидод мегардад. Этимологияи хавфҳо ва осебпазирӣ дар натиҷаи беназоратӣ ва ё назорати сусти нуқтаҳои осебпазир ба вуқӯ меояд. Дар ин замина, нуқтаҳои осебпазир назорат ва бархурд нисбати онҳо, (вобаста ба маъёри хавф) таҷдид карда мешавад.

10.2. Идоракунии Хавф

Хавфи ҚД/МТ вобаста ба Бонкҳо фарқкунанда буда, тарзи махсуси бархурд бо хавфҳоро мутобиқ бо ҳаҷм ва сохтори он ҳуди Бонк бояд таҳия намояд. Мақсадҳо ва принципҳои БМТ вобаста ба хавфҳо ташкилотҳои молиявиро бояд водор намояд, ки тарзи мукаммали стратегияи тижоратӣ, иштиҳои хавф, сиёсат ва тартиботи зарурӣ, ташвиқи стандартҳои этикӣ ба роҳ монда шуда, истифодаи ташкилотҳои молиявӣ бо мақсадҳои ғайриқонунӣ ва аз ҷониби ҷинояткорон пешгирӣ карда шавад.

Идоракунии хавфҳои ҚД/МТ таваҷҷуҳ ва иштироки якҷанд воҳидҳои сохториро бо салоҳият ва масъулиятҳои гуногун талаб менамояд. Ҳар як воҳидҳои сохториро зарур аст, ки мақсад ва вазифаҳои худро вобаста ба фаъолият ва вобаста ба хавфҳои ҚД/МТ дақиқ донад.

10.3.1. Нақши Роҳбарият

Роҳбарияти Бонк ба фаъолияти тижоратии Бонк тавассути муқаррар намудани иштиҳои хавф бо дарназардошти ташаккули ҳадафҳо ва мақсадҳои стратегӣ, ки аз онҳо сиёсат ва тартибот ташаккул меёбанд, роҳнамоӣ мекунад. Роҳбарияти Бонк бояд хавфҳои ҚД/МТ-ро муайян карда тавониста, дар нақшаҳои стратегияи Бонк онҳоро ба назар гирад. Таҳия ва паҳни стратегия, сиёсат ва тартибот тариқи таҳияи принципҳои тижоратӣ, нигоҳи стратегӣ, тартиби иҷрои ҳадафҳо ва ғ. барои иҷро муҳим мебошад. Роҳбарияти Бонк инчунин ҷиҳати талаботҳои БМТ ва назорат аз руи онҳо чораҳои зарурӣ андешида, нақшаҳои стратегияи Бонкро дар ин замина равшан менамояд.

Қобилияти роҳбарӣ ва уҳдадориҳои роҳбарияти Бонк оид ба пешгирии қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузориҳои терроризм, барои муайян намудани иштиҳои хавф дар ин самт муҳим мебошад. Роҳбарияти Бонкро зарур аст, ки назорати мувофиқаро ташвиқ намуда, иҷрои сиёсат, талабот, тартибот, этика ва равандҳои муҳими тиҷоратиро татбиқ намояд.

10.4. Мониторинг ва баррасии хавфҳои ҚД/МТ

Роҳбарияти Бонк бояд қобилияти идоракунии хавфҳои ҚД/МТ-ро дошта бошад, санҷиши сатҳи назорати хавфҳои ҚД/МТ-ро муайян намояд ва боварӣ ҳосил намояд, ки тадбирҳои идоракунии хавфҳо бо мақсадҳои назорати Бонк мувофиқ мебошад. Бинобар ин, Бонк бояд раванди мувофиқ ва давомдорро ҷиҳати мониторинг ва баррасии хавфҳо таъсис намояд. Ин раванд аз ҷониби функцияҳои назорати тиҷорат ба монанди Хадамоти комплаенс ҷиҳати таъмини талаботҳои МКД/МТ, Хадамоти аудити дохилӣ ҷиҳати тасдиқи дурустии чораҳои пешгирикунанда, барои ба таври мунтазам амалӣ шудани тамоми равандҳои назоратӣ амалӣ мегардад.

Ҳисоботҳо ба роҳбарияти Бонк бояд натиҷаҳои раванди мониторинг, хулосаҳои назорати дохилӣ, ҳисоботҳои мутобиқат ва идоракунии хавфҳо, ҳисоботи Хадамоти аудити дохилӣ, ҳисобот оиди аҳд ва амалиётҳои шубҳанок ба мақоми ваколатдор, инчунин ҳисоботҳо оиди тафтиши маҳалли ҷойгиршавии муштариро дарбар гирад.

Роҳбарияти Бонк бояд бо тамоми иттилооти муҳим таъмин карда шавад то ин ки қарорҳо оиди назорати хавфҳои ҚД/МТ, инчунин оқибатҳои эътимолӣ ин хавфҳоро ба таври дуруст баҳогузорӣ намояд.

Маълумот оиди хатарҳои ҷойдошта бояд нишон диҳад, ки чораҳои дахлдори назоратӣ муқаррар шуда мувофиқ ва пурра мебошанд, то ин ки Бонк тавонад худро аз суистифода ҷиҳати ҚД/МТ пешгирӣ намояд. Раванди мониторинг ва баррасии хавфҳо бояд хатарҳои ҚД/МТ вобаста ба ҳамаи муштариён, маҳсулотҳо ва амалиётҳоро дарбар гирифта, таъмини татбиқи дурусти чораҳои назоратиро бо мақсади пеш аз ба амал омадани оқибатҳои манфӣ амалӣ намояд. Инчунин, ин раванд метавонад Бонкро оиди ҳар гуна ноқомии эътимолӣ огоҳ созад, масалан, ворид накардани самтҳои қонунгузорӣ ба сиёсат ва расмиёти МКД/МТ,

санчиши нопурраи муштарӣ ва дигар хавфҳо ки ба ҚД/МТ вобастагӣ доранд.

Бонкро зарур аст, ки баҳодиҳии хавфи ҚД/МТ-ро тавассути таъсиси раванди давра ба давра азназаргузаронии баҳодиҳии хавфҳо навсозӣ намояд. Инчунин, Бонкро зарур аст аз усулҳои нави назоратӣ истифода намуда, навгониҳои миллӣ ва байналмилалиро дар самти ҚД/МТ ба кор гирад. Чунин баррасӣ метавонад арзёбии захираҳои идоракунии хавфҳоро дарбар гирад, аз ҷумла, маблағгузорӣ ва тақсимооти кормандон ва муайяннамоии самтҳои муракабӣ тиҷорат.

Бознигарии талаботҳои назоратӣ ҳангоми тағйири стратегияи тиҷорат ва ё иштиҳо ба хавф дар Бонк, инчунин ҳангоми ошкор шудани камбудӣҳои оиди самаранокии чораҳои андешида шуда, амалӣ мегардад. Ҳангоми ташкили маҳсулотҳои нав ва ё фаъолияти нав хавфҳои ба ҚД/МТ вобаста будаи он бояд пеш аз пешниҳод мавриди таҳлил қарор гирад ва баъд аз хулосаи зерсохтори дахлдор мавриди истифода қарор гирад.

Дар ҳолати дар сиёсати мазкур мавҷуд набудани дастури аниқ оиди баррасии ҳолати бархурд бо хавфи ҷиноятӣ, молиявӣ имконпазир, Хадамоти комплаенс қонун дар бораи МҚД/МТ/МПСКО, дастурамалҳо ва таҷрибаи пешқадами байналмилалиро ба кор мебарад.

11. Низоми назорати мизочон

Бонк ҷиҳати санчиши мизочон аз руйхатҳои таҳримии зерин истифода менамояд:

- а. Шӯрои Амнияти Созмони Миллали Муттаҳид
- б. Идораи назорати дороиҳои хориҷӣ
- в. Иттиҳоди Аврупо
- г. Идораи татбиқи таҳримҳои молиявӣ
- д. Руйхатҳои дохилӣ

Мизочон бо мақсади маълумотҳои манфии оммавӣ санчида шуда, дар ҳолати дастрас намудани маълумот дараҷаи хавфи онҳо иваз карда шуда, чораҳои дахлдор нисбати онҳо андешида мешавад.

Руйхатҳо дар барномаи дохилии Бонк бо мақсади назорат бурдан дар давоми 24 соат (баъд аз иттилоъ оиди нав шудан) нав карда мешаванд.

Амалиётҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки дар руйхатҳо қарор доранд ва ё ба шахсони дар руйхатҳо буда вобастагӣ доранд дар ҳол

боздошт гардида, оиди ин намуди амалиётҳо ғавран ба мақоми ваколатдор хабар дода мешавад.

Бонк бе таъхир ва огоҳии пешакӣ амалиёт ва молу мулки шахсон ва ташкилотҳои дар руйхат бударо ғайрифатол менамояд.

12. Шахсони мансабдори оммавӣ ва андозагирии хавф

Бонк чиҳати муайян намудани шахсони мансабдори оммавӣ аз байни мизочон барои пурзур намудани назорати хавфҳо чораҳои зарурӣ меандешад. Агар муайян карда шавад, ки мизоч ва ё бенефитсиар шахси мансабдори оммавӣ ва ё шахси ба он вобаста мебошад, чораҳои зерин татбиқ мегарданд:

- а. Иҷзати хаттии Раиси Бонк ва ё шахси уро ивазкунанда пеш аз барқарор намудани муносибатҳои корӣ бо шахси мансабдори оммавӣ, ба даст оварда мешавад;
- б. Манбаи пайдоиши маблағ ва манбаи пайдоиши бойгариҳои онҳо муайян карда мешавад;
- в. Назорати қатъи оиди амалиётҳои он амали карда мешавад.

12.1. Чораҳои муайяннамоии шахсияти мизоч ва бенефитсиар вобаста ба шахси мансабдори оммавӣ будан, инҳоро дарбар мегирад:

1. Пурсиши маълумотҳои дахлдор аз муштарӣ ва ё бенефитсиар;
2. Дастрасии маълумотҳо аз манбаҳои боэътимод;
3. Истифода аз манбаҳои пулакии мавҷуд буда.

12.2. Бонк бояд мониторинги мунтазамро, аз руи шахси мансабдори оммавӣ таъмин намояд.

13. Муносибатҳои муросилотӣ

Пеш аз барқарор намудани муносибатҳои муросилотӣ ва ё муносибатҳои ба он монанд, ба изофа аз татбиқи муқаррариҳои муайяннамоии муштарӣ, Бонк тадбирҳои зеринро амалӣ менамояд:

1. Оиди бонки муросилотӣ маълумотҳои кофӣ ба даст орад;
2. Моҳияти (мақсадҳои) тиҷоратиҳои онро муайян намояд;
3. Нуфузи бонкро муайян намуда, самтҳои назоратиҳои онро баҳогузорӣ намояд. Оиди қарима ва ё чораҳои дигар аз ҷониби

мақоми ваколатдор ҷиҳати сусти будани низоми МКД/МТ/МПСКО зидди он андешида шуда бошад, маълумот дастрас намояд;

4. Муайяннамоии низоми назоратии бонки муросилотӣ нисбат ба МКД/МТ/МПСКО иҷро карда шавад;
5. Розигии роҳбарияти Бонкро ҷиҳати барқарор намудани муносибатҳо бо бонкҳои муросилотӣ, пеш аз барқарор намудани муносибатҳои корӣ ба даст орад. Ба таври возеҳ ва равшан масъулиятҳои тарафҳоро оиди МКД/МТ/МПСКО муайян ва ҳуҷҷатгузорӣ намояд;
6. Нусхаи Сиёсат ва Тартиботи бонки корреспондент оид ба МКД/МТ/МПСКО дастрас карда шавад;
7. Чораҳои КД/МТ, қабули мизоҷ, назорати дохилӣ ва ғ. муайян карда шавад;
8. Чораҳои дигари назоратӣ (агар лозим доништа шавад).

Муносибатҳои муросилотӣ бо ташкилотҳои ғайрибонкӣ барқарор карда намешавад.

Бо ташкилотҳои молиявӣ ва бонкҳое, ки бо бонкҳои ширма, бонкҳои иҷозати фаъолияти бонкӣ надошта, бо ташкилотҳо ва ё касбҳои ғайримолиявии иҷозати корӣ надошта ва бонкҳои суратҳисобҳои махфӣ/беном дошта, муносибатҳои муросилотӣ барқарор карда намешавад.

14. Нишондиҳандаҳои амалиётҳои шубҳанок

Намунаи амалиётҳои шубҳанок ва нишонаҳои чунин амалиётҳо дар зер оварда шуда, онҳо имконият медиҳанд, ки Хадамоти комплаенси Бонк оиди ингуна амалиётҳо чораҳои зарурӣ андешад. Феҳристи амалиётҳои шубҳанок аз тарафи БМТ таҳия шудааст:

1. Мизоҷ рафторҳои ғайриоддӣ ва асабоният дорад;
2. Мизоҷ тартиби ниғаҳдории маълумотҳо дар Бонкро бо мақсади сарпечӣ аз пешниҳоди маълумотҳо пурсон мешавад;
3. Мизоҷ корманди бонкро бо мақсади пешниҳод нанамудани ҳуҷҷатҳои лозимӣ таҳдид менамояд;
4. Мизоҷ пас аз дарки он ки маълумотҳояш дар Бонк ниғаҳдорӣ карда мешаванд, кушиши манъи амалиётро менамояд;

5. Чунин менамояд, ки мизоҷ мақсади ниҳонӣ дошта, ғайри оддӣ (бо мақсади дигар омада бошад) рафтор менамояд;
6. Мизоҷ шахси мансабдори давлатӣ буда, ба номи аъзоёни оилааш суратҳисоб кушода, тариқи он амалиётҳо бо маблағҳои калон анҷом дода мешавад;
7. Мизоҷ донишҷу буда, тариқи суратҳисобаш маблағҳои калони ғайриоддӣ интиқол медиҳад;
8. Адвокат, мушовири молиявӣ ва ё шахси дигар аз номи мизоҷ ҳамчун намоёндаи у бе пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда баромад менамояд;
9. Мизоҷи ҳуқуқӣ аз пешниҳоди маълумот оиди мақсадҳои тиҷоратӣ ва ҳисоботҳои молиявии худ сарпечӣ менамояд;
10. Мизоҷ намехоҳад, ки маълумот оиди шахсияти худ дар рафти кушодани суратҳисоб пешниҳод намояд.

Бонк ҳангоми муайян намудани амалиёти шубҳанок ва асоснок намудани он, ба мақоми ваколатдор хабар медиҳад.

15. Таъмини бехатарии кормандон

Шахсияти кормандоне, ки ба тартиб додан, ҷамоварӣ намудан ва пешниҳоди амалиётҳои шубҳанок вобаста ба ҚД/МТ вобастагӣ доранд, ба шахсони сеюм ифшо карда намешавад. Бонк вазифадор аст, ки бехатарии онҳоро таъмин намояд.

Огоҳӣ, ҷарима, ҷазо, танбех ва дигар чораҳои интизомӣ нисбати кормандоне, ки оиди амалиётҳои шубҳанок ва амалиётҳои хавфи ҚД/МТ дошта, маълумот ба мақоми ваколатдор пешниҳод менамоянд, пешбинӣ карда намешавад, новобаста аз он ки амалиёти ҷиноӣ амалӣ шуда бошад.

16. Маҳсулотҳои нав ва таҷрибаи назоратӣ

Пеш аз ташкили маҳсулотҳо, амалиётҳои тиҷоратӣ ва технологияҳои нав, зерсохтори дахлдор бояд маълумотҳои заруриро оиди ин маҳсулотҳо ба Хадамоти комплаенс барои баррасӣ пешниҳод намояд. Хадамоти комплаенс оиди маҳсулотҳои нав чораҳои назоратии ба ҚД/МТ вобаста буда андешида, хавфҳои ҷойдоштаро баҳогузорӣ менамояд:

- а. Маҳсулотҳои нав, амалиётҳо ва таҷрибаҳои нав, механизмҳои нави тиҷоратӣ хавфҳои навро ба бор меоранд, ки лозим аст назорат карда шаванд;

- б. Истифодаи технологияҳои нав барои маҳсулотҳои вучуд дошта ва ё нав ташкил шуда низ ниёз ба боздиди хавф дорад.

17. Сиёсати дохилӣ, Тартибот ва низоми назоратӣ

Сардори Хадамоти комплаенс ва дигар кормандони Хадамот бояд ба ҳама маълумотҳои лозимӣ дастрасии пурра ва доимӣ дошта бошанд. Сардори Хадамоти комплаенс ҳуқуқ дорад, ки мустақилона амал намояд ва ба Шӯрои нозирон маълумот пешниҳод намояд.

Шӯрои нозирон давра ба давра мутобиқати низоми комплаенси Бонкро бо талаботҳои қонун дар бораи МКД/МТ/МПСҚО ва талаботҳои БМТ дар ин самт назорат ва баҳогузори менамояд. Ҳисобот ба Шӯрои нозирон маълумот оиди амалиётҳои шубҳанок, чораҳои андешида шуда оиди амалиётҳои шубҳанок ва тақвияти низоми назоратиро дар самти МКД/МТ дар бар мегирад. Ҳисобот оиди амалиётҳои шубҳанок умумӣ буда, маълумот оиди ҳар амалиётро дар алоҳидагӣ дар бар намегирад.

Шӯрои нозирон оиди натиҷаи санҷишҳо ва бозёфтҳои аз ҷониби БМТ анҷом дода шуда, инчунин оиди чораҳои ислоҳӣ нисбати онҳо ҳисобот дастрас менамояд.

Бонк аудити берунаро бо мақсади санҷиши самаранокии кори сардори Хадамоти комплаенс, инчунин самаранокии кормандони Хадамот вобаста ба МКД/МТ ва риояи талаботҳои дохилӣ, ҷалб менамояд.

Ҳангоми ба кор ҷалб намудани кормандон Бонк санҷиши дахлдорро амалӣ менамояд. Санҷиши кормандон мувофиқ ва ҷавобгуи талабот будани кормандро барои вазифаи ишғолшаванда дар бар мегирад. Санҷиши пурзур карда шуда ҷиҳати ҷавобгу будан ба талаботҳои пешбинишуда барои вазифаҳои роҳбарикунанда ва вазифаҳои дорои хавфҳои ҚД/МТ дошта, амалӣ карда мешавад. Талаботҳои мувофиқ ва ҷавобгу будани кормандон ба вазифаҳои пешбинишуда инҳоро дарбар мегирад:

- а. Корманд дорои сатҳи баланди таҳассусӣ барои иҷрои вазифаҳои дар талаботҳои мансабии у дарҷгардида, бошад;
- б. Корманд барои пешбурди фаъолияти тижоратии Бонк қобилият ва хусусияти поквичдонӣ дошта бошад;

- в. Бархурди эътимолӣи манфиатҳо, инчунин вазъи молиявӣи корманд ба назар гирифта мешавад;
- г. Талаботҳои мувофиқ ва ҷавобгу будан, инчунин кодекси рафтор ба корманд шиносонида мешавад;
- д. Вобаста будан ба ҷиноятҳои марбут ба қаллобӣ, ҚД/МТ ва ғ. таҳлил карда мешавад. Дар сурати пайдоиши маълумот оиди даст доштан дар амалҳои ғайриқонунӣ, ба кор ҷалб карда намешавад.

Сиёсати мазкур ҳамасола ҷиҳати тағйиру иловаҳо ва боздиди талаботҳои миллӣ ва байналмилалӣ (агар тағйирот шуда бошад) нав карда мешавад.

18. Тартиби нигоҳдории маълумот

Бонк маълумотҳои зеринро нигоҳ медорад:

- а. Нусхаи маълумотҳои дар рафти муайяннамоии мизоҷ ба даст оварда, нишондиҳандаи шахсияти мизоҷ, бенефитсиар, маълумоти суратҳисобҳо, муносибатҳои тижоратӣ ва ғ., ки дар рафти амалиётҳо лозим мешаванд, на кам аз 5 сол баъд аз анҷоми амалиёт нигоҳ дошта мешаванд;
- б. Ҳамаи амалиётҳои дохилӣ ва байналмилалӣ, кушиши амалиёт ва ё амалиёти анҷом дода шуда на кам аз 5 сол баъд аз:
 - Кушиши анҷоми амалиёт;
 - Анҷоми муносибатҳои корӣ;
 - Амалиёти мизоҷе, ки бо Бонк муносибатҳои доимии корӣ (суратҳисоб) надорад, нигоҳ дошта мешаванд.
- в. Ҳамаи маълумотҳои лозимӣ, ки зерсохторҳои Бонк, аз қабилӣ маълумотҳои кормандон, семинарҳои омӯзишӣ ва ғ. ҷамоварӣ менамоянд, муддати на кам аз 5 сол нигоҳ дошта мешаванд.

19. Омӯзиши кормандон

Бонк омӯзиши самараноки кормандонро мувофиқи талаботҳои сиёсати мазкур ба роҳ монда, мунтазам сатҳи дониши тахассусии кормандонро мувофиқи талаботҳо ва технологияҳои навшуда, нав

менамояд. Барномаҳои омӯзишӣ ҳолатҳои аслий ва воқеии дар самти МКД/МТ-ро дарбар гирифта, огоҳии кормандонро ҷиҳати хавфҳои марбута, инчунин муайяннамоӣ ва ошкорсозии хавфҳои КД/МТ дучанд менамояд.

Хадамоти комплаенс семинарҳои омӯзишии зарурӣ дар самти МКД/МТ/МПСҚО (ба монанди барномаи мизочи худро шинос, талаботҳои қонунгузорӣ, тартибот, дастурамалҳо ва таҷрибаи пешқадам дар ин самт) ҳадди ақал як маротиба дар як сол ба зерсохторҳои дахлдор, роҳбарони филиалҳо, кормандони роҳбарикунанда ва мутахассисони нав ба кор ҷалб шуда мегузаронад.

Семинарҳои омӯзишӣ аз тарафи Хадамоти комплаенс ру ба ру ва тариқи онлайн гузаронида мешаванд. Инчунин, бо мақсади истифодаи маводҳои омӯзишӣ дар муддати дароз наворҳои (видео) омӯзишӣ таҳия карда мешавад.

20. Муқовимат ба коррупсия

Бо мақсади пешгирии қаллобӣ ва коррупсия Бонк чораҳои зеринро меандешад:

- а. Маҳдуд намудани гирифтани тухфа аз мизочон (маблағи тухфа аз 50 сомонӣ зиёд набошад);
- б. Ҷорӣ намудани санҷиши пурзур карда шуда нисбати кормандони давлатӣ;
- в. Андешидани чораҳои дигар, агар лозим дониста шавад.

Хадамоти комплаенс семинарҳои омӯзишӣ ба кормандон дар самти пешгирии амалиётҳои коррупсионӣ, қаллобӣ ва этикаи корӣ, мегузаронад.

21. Муқарароти ҳогимаӣ

Сиёсати мазкур аз санаи қабули он мавриди эътибор қарор мегирад. Дар ҳолати риоя накардани талаботҳои сиёсати мазкур аз ҷониби кормандон, нисбати онҳо чораҳои зарурӣ мувофиқи талаботи қонунгузорӣ ва талаботҳои дохилӣ андешида мешавад.

Дар ҳолати тағйиру иловаҳо ба қонун дар бораи МКД/МТ/МПСҚО ва тағйиротҳо ба қонунҳои танзимкунандаи БМТ, Сиёсати мазкур иваз карда мешавад.